

I maj 1979 genomförde Civilförsvarsstyrelsen och Försvarets Forskningsanstalt ett antal studiedagar kring ämnet radioaktiva och kemiska risker i samhället under beredskap och krig.

Studiedagarna var avsedda som en resultatavtappning och en redogörelse för arbetsläget inom TOX-studien. I denna rapport presenteras frågor rörande kemiska risker. Radioaktiva risker presenteras i en separat rapport.

Möjlig skadeverkan på människor, som befinner sig på olika avstånd från lager med klor, svaveloxid, ammoniak och klorväte, har beräknats för två olika typer av vapenverkan på lagren. Beräkningarna har utförts med hjälp av matematiska och toxikologiska modeller. Beräkningarna visar att betydande avståndsverkan kan erhållas och att denna är starkt beroende av lagerstorlek och typ av skada på lagret.

Analys av tillgängliga modeller visar att flera osäkerheter förekommer beträffande källstyrka och spridning samt toxikologisk verkan. Forskningsinsatser fordras därför speciellt för att utveckla modeller för tunga gaser och för toxikologisk verkan vid snabba koncentrationsvariationer. De lager som, om de skadas av vapen, kan orsaka svåra eller dödliga skador på människor på 200 meters avstånd har kartlagts.

Denna inventering visar att ca 500 sådana lager med klor, svaveldioxid och ammoniak finns utspridda över hela landet. Studium av olika skydds-åtgärder, som kan minska eller hindra verkan på människor, visar att förekommande filter i skyddsrum och i skyddsmasker har begränsad förmåga att skydda mot vissa kemikalier. Vid vistelse i skyddsrum bör därför ventileringen minskas så mycket som möjligt.

Under studiedagarna analyserades vilka civilförsvarsåtgärder som fordras för att skydda människor mot kemiska risker under beredskap och krig. Vidare diskuterades vilket ytterligare underlag som behövs från studiegruppen.